

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrtno Din 6.—, polletno Din 12.—
celoletno Din 24.—

Pijančevanje

Kakor se sedaj pijančuje na Slovenskem, se ni popivalo ne pred in ne med vojno. Vedno veselejšje je pri nas in nedelja postaja vedno manj praznik Gospodov, zato pa vedno bolj praznik pijancev. Pije se na deželi in po mestih, povsod enako. Rečemo lahko, da je o praznikih in nedeljah tretjina Slovenije pijana.

Ob nedeljah in praznikih so polne vse gostilne že dopoldne. Popoldne in proti večeru pa se že sliši iz njih divji krik in vik ter neubrano hreščanje petje oseb obojega spola. Posledica tega brezmejnega žretja so po navadi prepiri in pretepi. Na Slovenskem ne mine nedelja ali praznik brez večjega števila krvavih pretepih s koli in noži. Večina ubojev gre na račun alkohola.

Zalostno je, da moramo to ugotoviti; krepak in zdrav je še slovenski narod, toda pod takimi pogoji bo prišel propadati duševno in telesno ter bo dosegel kmalu Gornjestajerce, kjer je ena četrtnina vseh ljudi duševno in telesno pohabljenih.

Vojna je pojme o morali, poštenosti in treznosti zrahljala in ljudje pijejo, kolikor dosežejo, ne da bi se malo skušali zadrževati. Pijančevanje se širi pri nas zlasti tudi zaradi tega, ker ne moremo spraviti našega vina v inozemstvo in se odvarjajo za širjenje alkoholizma zelo opasne točilnice «Pod revo». Letos, ko se obeta zopet dobra vinska letina, a izgledov za izvoz vina ni, bo pijančevanje še večje.

Ves boj proti alkoholizmu ne kaže niti najmanjšega uspeha. Gotovo nimamo nameren propagirati popolno abstinenco, ker takšna propaganda se mora izjaloviti v vinorodni deželi; toda vsi poštenjaki, katerim je blagor naroda sveta stvar, morajo resno povzdigniti glas proti prekomernemu pijančevanju, katerega posledice se med narodom že opazajo in se bodo vedno bolj opazale.

Ni se čuditi, da je kulturno visoka in napredna Amerika enostavno zabranila vsako tudi najmanjše zavzivanje kakršnihkoli alkoholnih pijač. Prosvitljeni Amerikanci se zavedajo, da je alkohol strup, ki počasi, a gotovo uničuje duševno svežost in telesno moč. Pri nas na Slovenskem, žal, čisto tudi tako zvanim izobražencem zastoj dokazuje, da alkohol uničuje telo in dušo. Uverjeni smo, da bi v Jugoslaviji nastopila revolucija, če bi se zabranilo vživanje alkoholnih pijač po ameriškem vzgledu.

Boja proti alkoholizmu pa ne bi mogel nihče uspešneje voditi kakor duhovščina, ki ima med večino naroda skoro neomejen vpliv. Žal, da naša duhovščina ne daje vedno ravno

dobrega vzgleda v tem oziru. Po farovžih se spiše vse preveč «žlahntne kapljice». Propaganda proti alkoholizmu bi bila v večjo čast duhovščini kakor pa vzbujanje strankarske nestrpnosti, ki ljudi še bolj podivja.

Strašno razširjevanje alkoholizma kliče na plan vse poštenjake, da začnejo resno akcijo proti strupu, razkrajajočemu celotni naš narodni organizem.

Peto kolo

Tako klavrna, kakor je sedaj, še nikoli ni bila klerikalna politika. Preko četrta leta je 22 klerikalnih poslancev sedelo v parlamentu. In kaj so storili za svoje volilce, kaj so dosegli za svojo pretežno večino slovenskega prebivalstva, kaj so prinesli iz Beograda? Nič, prav nič, razen polne mošnje dnevnice in nanovo namazanega jezička za zopetno farbarijo podeželskega ljudstva.

Najslavnejše njihovo dejanje je bila zveza z Radičem in podpis Markovega protokola, s katerim so velikosrbskim oblastnikom omogočili vlado in neomejeno samopašnost. Po klerikalni zaslugi smo tudi dobili šestkratne davke, znameniti kuluk in celo rajdo zakonov, naredb in ukrepov, polnih samolastnega radikalskega nazadnjaštva. Avtonomija pa, ki so jo pred volitvami razglašali z največjim bobnom, je bila ob zaključku parlamenta že popolnoma zrinjena med staro šaro, kakor so tudi klerikalni poslanci bili zadnje tedne že potisnjeni v zadnji kot parlamenta. Kdo se je brigal zanje? Njihovim grožnjam, da bodo zapustili parlament, se je vse smejalo, in so končno res raje ostali v Beogradu; ostali so kot peto kolo, toda vsaj zvesti pobiranju dnevnice. Zdaj jih je zapustil še njihov glavni zaveznik Radić.

Navzlic vsemu temu seveda klerikalni poslanci še nimajo omeščane kože in med ljudstvom še nadalje uganjajo svoj avtonomistični dirindaj. Kako dolgo bo še to šlo? Ali klerikalni volilci res še sedaj ne izprevidijo, da služi «avtonomija» klerikalnim poslancem le kot politična lajna? Ali slovensko ljudstvo še sedaj ne bo spoznalo, da njegovih 22 poslancev ni storilo zanj ničesar drugega, kakor da so s svojo skrajno neokretnostjo omogočili ogromne davke, kuluk in nazadnjaštvo na vsej črti?

Možje, ki ste razsodnejši, povejte ne le svojim zaslepljenim sosedom, temveč tudi klerikalnim poslancem in priganjačem, kadar pridejo med vas, povejte jim v obraz pristržno zahvalo za — avtonomistični kuluk in ulogo petega koleša,

Politični pregled

Radića pozna vsakdo pri nas. To je nesrečna človeška natura, ki ni pri zdravi pameti. Ampak hrvatski kmetje drvijo vendar za tem čudakom čez drn in strn, ker so premalo razumni, da bi sprevideli vso pogubnost njegovih blaznih naklepov, s katerimi jim meša pamet. Tega človeka, ki je napravil državi že toliko nesreče, je hotelo sodišče soditi. Toda

Radić je ušel

v inozemstvo in zapustil svoje zapeljane kmete same. To še ni taka nesreča, ker brez takega voditelja bodo hrvatski kmetje prav lahko izhajali in morda se bodo celo spametovali, ali s tem še ni rešeno Radićevo vprašanje, ker on je tudi v inozemstvu lahko nevaren. Sicer je ves svet prepričan, da mož ni pri zdravi pameti, toda tuje, nam sovražne države, se poslužujejo proti nam vseh sredstev — tudi navadnih norcev, samo da lahko rečejo, da ima naša država vse polno domačih sovražnikov in da se zato nikdar ne bo uredila na znotraj.

Sicer nam dokazuje naš dosedanji razvoj, da taki ljudje kot je Radić ne morejo razbiti države, ustvarjene s potoki krvi. Ampak vsestransko ovirajo notranjo ureditev, ubijajo ob vsaki priliki ugled države in z najbolj brezvestnimi sredstvi vlečejo za seboj množice ljudstva, ki mu nočejo dobrega, temveč ga goljufajo zato, da z njegovo pomočjo izвлеčejo dobičke za sebe. Ravno tak sovražnik kot Radić za Hrvate je

klerikalizem za Slovence.

ki tudi drvijo za duhovniki in priganjači avtonomije, kakor so drveli na njihovo priporočilo v avstrijske strelske jarke in so tam izlagali svoja življenja za tuje koristi. Opravičena je vojna samo takrat, kadar se svoboden narod bori za svoje pravice in za osvoboditev rodni bratov, ki ječijo pod tujim jarmom. Ampak Avstrija ni vodila vojne za nas, za naše koristi, temveč za to, da bi Nemci še bolj zagospodovali nad nami. In tako vojno so naši duhovniki zagovarjali z vso vnemo ter s tem jasno pokazali, da so očitni škodljivci onega ljudstva, ki jim slepo sledi. V politiki po vojni so klerikalci enaki sovražniki ljudstva, ker ovirajo ureditev notranjih razmer v državi, s čimer največ škodijo ljudstvu, ki jih je poslalo v narodno skupščino, da delajo tam za izpolnjevanje države na danem in neomajnem temelju moderne ustave. Tega klerikalci nočejo, oni so pripravljeni

le kupčevati in so doslej dobili za svoje volilce tak profit, da bodo morali plačevati šestkratne davke in opravljati kuluk. Radič in Korošec sta dve veliki nesreči, ki se jih bomo rešili šele potem, ko bo ljudstvo izprevidelo, da od praznih obljub nima nič. In vse, kar so klerikalci ob volitvah govorili ljudstvu, so bile prazne obljube, ki se niso izpolnile. Klerikalni poslanci so omogočili velikosrbsko vladu, ki zdaj slepari nje same, ljudstvo pa izmozgava po mili volji. Kje je tu «avtonomija»?

Z našo sosedinjo Grčijo imamo vedne sitnosti, ker ta država ni vajena držati besede. Sklenili smo z njo

solunski dogovor.

po katerem bi dobila naša država v solunskem pristanišču poseben oddelek, preko katerega bi se svobodno in brez nadzorstva grških oblasti vršila naša prekomorska trgovina. Grška vlada je samo pogodbo že podpisala, toda dostavkov k pogodbi nikakor noče podpisati in zavrača podpis ne samo iz dneva v dan, temveč iz meseca v mesec, tako, da pogodba še vedno ni stopila v veljavo. Pa s strahopetno Grčijo bomo kar hitro opravili: Solun spada nam po svojem zemljepisnem položaju in po tem, ker je ljudstvo v vsem njegovem zaledju jugoslovansko, mesto samo pa je turško in židovsko ne pa grško. Pogodba je storjena in Grčija se nam ne bo dolgo izmikala.

Nemčija preživlja najtežje dneve, ki se jih hoče rešiti na ta način, da vedno menja svoje vlade. Toda menda ni več daleč čas, ko ne bo več mogoče podaljševati življenja z izpremembami na vladi, temveč bo

v vsej Nemčiji strahovito završalo.

Nemški denar nima takorekoč nobene vrednosti več, približal se je sovjetskemu ruskemu rublju; draginja je taka, da je nihče več ne prenese. Demonstracije, štrajki, plenitve trgovin se vršijo zaporedoma in nobenega upanja ni, da bi se razmere izboljšale, tudi ako ne bi visela nad Nemčijo vsa teža vojne odškodnine, ki jo mora plačati.

Radi te vojne odškodnine je nastalo resno nasprotje

med Anglijo in Francijo,

ker bi Anglija hotela, da Francija izprazni zasedeno nemško ozemlje ob reki Ruri, česar pa Francija nikakor noče storiti, ker hoče imeti v svojih rokah jamstvo, da bo Nemčija plačala ves vojni dolg do zadnjega vinarja. Pod temi razmerami trpi vsa Evropa. Tako je nemogoče, da bi se vrnili predvojni mirni časi, v katerih ni bilo takega sovraštva in neurejenosti v medsebojnih odnosih posameznih držav. Dolgo bo še trajalo, preden pridemo v urejene razmere. A to ne le mi, temveč ves evropski kontinent.

Dopisi

ŠT. VID NAD LJUBLJANO. Ob priliki 15letnice tukajšnjega Sokola je drugo okrožje sokolske župe Ljubljana I minulo nedeljo priredilo tukaj ob zelo povoljni udeležbi bratskih sosednjih društev lepo jubilejno prireditev. Bila je najdostojnejša proslava jubileja, da je domače društvo v zboru z bratskimi društvi okrožja pokazalo sadove in uspehe čvrstega sokolskega dela. Domačemu društvu so bile izrečene prisrčne čestitke in bodrilne besede k nadaljnjemu uspešnemu delu. Številno občinstvo pa je z odobravanjem vseh izbornih izvajanih točk javnega nastopa dokazalo, da zna ceniti prizadevanje sokolske organizacije in njenih vzvišenih ciljev.

POLENŠAK. Dopisnik «Pijanega Gospodarja» piše različne reči radi veselice Orjunašev na Polenškaku in pravi, da so se pri tej veselici otroci spridili. Kaj bi se spridili, ko so pa že toliko razumni, da g. župniku Južku pri njegovih urah odidejo iz šole, ker vidijo, da se ne drži božjih pravic in nauk, temveč uganja svojo politiko in neslanosti. «Pijani Gospodar» piše, da je bila ta igra grda, mi pa rečemo, da je še grše to, da g. Juža Poplatnik že od 1. junija ne dá popolnoma nič zvoniti, razen če kdo umrje in mu za zvonjenje morajo oderuško plačati. Dalje ni lepo od g. Južeka, da od 1. junija stoji ura v stolpu, da ljudje niti ne vedo, kdaj naj gredo k božjim službam. Farani tudi že vprašujejo, ali je mogoče monštranco zastavil, ker že dva meseca ni dal blagoslova z njo. Ljudi goni iz cerkve, procesije in božja pota prepoveduje. Ali je to lepo? Ali je to Kristusov namestnik? Kristus je vabil ovčice k sebi, naš Juža jih pa odvrača. To je pač svojevrsten

dušni pastir. Dopisnik «Pijanega Gospodarja» omenja tudi nekaj radi prostorov. Le naj si naš dušni pastir ogleda svoje župnišče, v katerem pusti gojiti in skakati svoje Orle. Nekaj si jih je že tako vzgojil, da so preskrbeli — naraščaj. Nikjer še ni bilo župnišče za telovadnico, le naš polenški duhoven dela sramotno izjemo. Poplatnik naj ne pometa drugod, temveč naj raje predvsem pusti cerkev pomesti. Dekleta hodijo prosit, da bi smele cerkev očistiti, pa jim tega ne pusti. Ima lepe pojme o čistosti božjega hrama. Pa na svidenje, Juža, če še ne bo poboljšanja

VRHNIKA. Ljubljanska sokolska župa je minulo nedeljo poletela v naš kraj, kjer je doživela prisrčen sprejem in pripomogla k sijajni manifestaciji sokolske misli, kakor je Vrhnika še ni doživela. Nad 500 članov in članic Sokolstva se je udeležilo veličastnega spreveda, ki je med obhodom po vsem trgu bil pozdravljen z nepopisnim navdušenjem občinstva in z gostim dežjem svežega cvetja. Popoldanski javni nastop je ugajal v celoti, osobito pa so nekatere izbrane točke občinstvo naravnost presenetile. Ta dan nam ostane vsem v spominu kot mogočno bodrilo k nadaljnjemu trudu za vedno večje uspehe.

KOČEVJE. Morda Vas utegne zanimati, gospod urednik, kako sem nedavno imel opravka s hudim spovednikom. Že od mladih let imam navado, da se ob svojem godu podam na božjo pot, kamor me je včasih vodila mati. Tako sem storil tudi letos. Približam se spovednici, v kateri je sedel mlad pater. Ko sem mu izpovedal svoje težave, je pa mladi pater še vedno silil vame s čudnimi vprašanji, ki se mi niso zdela nič kaj primerna. Končno me je tudi vprašal, če berem časopise. Tu sem videl, kam meri pasja taca, in sem kar naravnost povedal, da sem naročnik «Domovine». Mladi pater sicer ni nič rekel o tem, začel mi je pa gostobesedno dajati nauke, da «nekateri» časopisi ne delujejo za večno izveličanje. Jaz sem mu ugovarjal, da ravno klerikalni listi dandanes najmanj delujejo za večno izveličanje, ker samo hujskajo. Mladi pater mi ni mogel nič odgovoriti na to, temveč je samo z žalostnim obrazom dejal, da naj tedaj ne čitam nobenih listov. Ker se nisem hotel prepirati z mladim neizkušenim gospodom na posvečenem mestu, sem ga prosil, naj hitro opravi z menoj. Letošnji god pa si bom ohranil v dobrem spominu.

Ograjčan:

Ženin

Povest

S Polonico sta ostala sama. Sedaj ji lahko brez ovinkov razodene, po kaj je prišel ter ji vprašalno pogleda v oči. Toda njeno oko se mu je začetkoma umaknilo prav tako, kot se je tudi njen odgovor ogibal njegovemu vpraševanju, celo nejevoljna je postala, ko jo je hotel prijeti za roko.

Pričelo se je mračiti. Marko je postajal zgovornejši, pa tudi dekletu je pričela teči beseda. Že ji je smel položiti roko okrog pasu, dočim ji poljuba ni hotel takoj usiljevati. Z darilom, ki ga je nosil zavitega v žepu, je sklenil nekoliko počakati; domov grede ji ga bo položil na okno, s čimer jo bo prijetno iznenadil. In že drugi večer jo pojde vprašat, če ji je ustregel — brez vzroka bi ne mogel potrkat na njeno okno.

Teta je prinesla skledico čaja, ki jo je postavila pred Marka, Polonica je naredila luč. Ko je zagrinjala okna, se ji je zazdelo,

da se je nekdo zamaknil zunaj za zidom, o čemer pa ni črhnila besedice. Poznala je to senco; v marsikaki tihi noči se vzpne na njeno okno, ki se odpre na rahlo trkanje, kadar pride Mrčunov Tine vasovat. Vse leto že traja njuno prijateljstvo, tako previdno, da ga niti teta s svojim bistrim očesom ne more izslediti.

«Kaj bo rekel?» je vzdihnila, skočivši od okna. Vedela je, da sosedov Tine ne ugaja teta, dočim bi Marka najraje pritislila na srce. Prav, da se v njenem srcu še ni ukoreninila ljubezen do mladega sosedu; teta bi se ne upala upreti.

Marko je posrebal čaj ter se je nakratko poslovil. Katarina ga je spremila do hišnega praga in ga povabila, da naj se kmalu zopet oglasi. Obljubil ji je, da pride v nedeljo popoldne, Polonici pa, ki mu je šla odpirat vežna vrata, je pošepnil, da jo obišče že med tednom; prišel bo ponoči na njeno okno, česar pa teta ne sme izvedeti — teta, ki bi mu že misel na kaj takega štela v greh.

«Pazi, da te ne bo kdo videl,» ga je opozorila v skrbi, da ga ne zaloti Mrčunov Tine, ki spi na kozolcu, odkoder se vidi njeno okno.

«Ne boj se, Polonica, prišel bom skri-vaj.»

Marko je odhajal ob zidu mimo nizkega okna, kjer je vzel iz žepa zavitek, vsebujoč preprosto darilce — srček iz lecta in piško iz sladkorja — ter ga je položil na odprto okno.

Polonica, ki je stala na vežnem pragu, tega ni opazila, videla pa je zopet, kako je nekdo pogledal izza ogla, zaradi česar je nemudoma zaprla vrata. Hitela je k teti, ki je že nejevoljno godrnjala, ker se ji je dekletu svojevoljno odtegnila izpred oči.

«Vidiš, Polonica, tega bi ti ne branila,» je prebiral molek. «Ako si zadovoljna, ti že do jeseni zapišem kmetijo.»

«Kakor hočete; vaša volja je tudi moja. Vendar pa se ne mudi, do predpusta še lahko počakam.»

LUKOVICA. (Pismo brdskega župljana: O klerikalni pravičnosti in sebičnosti.) Če hočeš kaj dokazati, je najbolje, da navedeš resnične primere. Tako tudi mi za primer klerikalne sebičnosti navajamo nastopni slučaj, ki najbolje dokazuje, kako si nekateri klerikalni pripadniki tolmačijo krščansko ljubezen. V naših Praprečah imamo zidarskega mojstra Ž., ki je zvest pristaš in naročnik klerikalnih listov. Pa si na prav čuden način razlaga krščanske zapovedi: »Bodite usmiljeni, da boste usmiljenje dosegli«, ali pa: »Ne utrgajte in ne zadržujte delavcem zaslužka!« Pretečeno leto je prav nelepo obračunal z nekim ubogim zidarjem; šlo je za par tisoč kron zaslužka. Zidar pravi, da lahko vse izpriča, kako je temu prišel na sled, toda zaenkrat je vse opustil, ker ne utegne ruvati se bkrog sodnije. Sedaj je mojster Ž. zaposlen pri neki novi stavbi v našem obližju, a je začel tako vrolo postopati z ubogimi delavci, da ga pri izplačevanju mezd vsi kolnejo. Nekemu delavcu, ki se je celo noč trudil pri mešanju betona, je Ž. izplačal za 10 ur dela celih 60 kronic, torej po 6 kron na uro, seveda brez hrane! Minulo soboto sem bil sam navzoč pri izplačevanju in sem videl, da sta se dva mlada fanta kar jokala od jeze in žalosti, kajti za svoje žulje in trpljenje nista prejela niti toliko, da bi se mogla slabo preživeti. Na take može, kakor je mojster Ž., je klerikalna stranka res lahko ponosna. Mi mu pa povemo, da je mera polna in da naj s svojo sebičnostjo ne izziva, sicer bo kdo odprl »bukve domačih paragrafov«!

TRBOVLJE. Celjska sokolska župa je za minulo nedeljo priredila v Trbovljah svoj letošnji župni zlet. Sokolstvo, pretežno iz celjskega okoliša, je dospelo z jutranjim vlakom, na kar se je po sprejemu izpred Gasilskega doma razvil lep spreved, v katerem je za peto družstvenimi praporci korakalo okrog 140 članov v kroju, istotoliko članic in obilo naraščaja. Spreved je pri svojem pohodu v Trbovlje bil burno pozdravljen. Sokole je nagovoril starosta domačega društva, br. Sušnik, in za njim zastopnik občine. Obema se je nato zahvalil za pozdrav in sprejem župni starosta br. dr. Sernec. Popoldne se je vršila javna telovadba, ki je s posameznimi točkami jako ugajala in izzvala živahno odobravanje občinstva, ki se je prireditve udeležilo v nad vse razveseljivem številu.

»Seveda počakaš, toda Marko je fant, za katerega se moreva pobrigati. Ali pa tudi več, če te bo on čakal? Si li prepričana, da ne pojde drugam?«

»Priseči bi ravno ne mogla,« je nalašč nekoliko podvomila, »zanemem pa se menda lahko na njegovo besedo.«

»O gotovo, gotovo! Polonica, ako pride v nedeljo, se moramo natančneje dogovoriti. Zaroko lahko takoj napravimo, poroko bomo pa odložili. Pred pustom je res več časa, do takrat bo menda že potrpel.«

»Teta, zakaj ste ravno njega izbrali?« je poizvedovala nečakinja.

»Tiho, Polonica, božja volja je taka! Ti ne čutiš, kar jaz čutim, in ne slišiš, kar čuje moje uho. Torej, če hočeš biti omožena, vzemi Marka, drugače boš čakala — ti pravim — do moje smrti.«

Drugo jutro je Polonica našla na oknu zavitek z darilom, ki ga je spravila v skrinjo. Ves dan je bila nekam čudno zamišljena; ogibala se je deklet, katere so jo vpraševale po ženinu ter jo pikale z nevesto.

Kmetijski glasnik

VEČ GOSPODARSTVA NA TRAVNIKE!

Naša dežela ni bogata s travniki. Celo taki kraji, ki so izrazito živinorejski, kakor n. pr. naši planinski kraji, nimajo dosti pravih travnikov niti tako rodovitnih, kakor jih imajo po drugih travnatih krajih. Naši kraji so močno obljude in to je krivo, da se najboljše travniške lege obračajo za njive.

Pa še ti travniki, kar jih imamo, nam ne dajejo pravih koristi. Vzrok tiči v tem, ker jih poznamo samo ob košnji, prej in slej se pa zanje premalo brigamo. Pri nas prepuščamo travnike vse preveč njih naravnemu razvoju in njih naravni rodovitosti, tako kakor n. pr. naše sadno drevje. Če je letina dobra, je prav, če ni dobra, pa tožimo o slabem pridelku. Ni čuda, da imamo ob takih razmerah več slabih letin kakor dobrih, ni čuda, da nam ruša peša in da se šopiri različen plevel. Lahko trdim, da so naši travniki v pretežni večini zanemarjeni in da bi lahko po teh travnikih vsaj še enkrat toliko zrastle, če bi jih primerno oskrbovali. Namesto, da bi jih gnojili in čistili, jih prepuščamo svoji usodi. Temu se moramo toliko bolj čuditi, ker imamo danes tudi pri nas vendar že dosti jasne dokaze, kaj zmore dobro oskrbovanje travnikov.

Naše travnike moramo ravno tako dobro oskrbovati kakor oskrbujejo naše njive. Tudi na travnikih je treba dela in gnoja, da se zboljšuje ruša, da se razširijo dobre trave, da se dvignejo košnje, da se preganja plevel itd.

Danes nam pa vsega tega manjka. Vse naše gospodarstvo se pričinja večjidel šele s košnjo in konča s spravljanjem otave in s pašo.

Tudi na plitvih tleh, kjer imamo danes sploh borne košnje, se da z dobrim gospodarstvom dosedanja pridelok v vsakem oziru zboljšati, a treba je poleg kose in grabelj še drugih pripomočkov. Zato pa ne držimo jeseni in spomladi svojih rok križem, ampak dajmo tudi travnikom, kar jim gre. Ne pričakujmo vsega le od moče. Spomladna moča ima res velik vpliv na travnike, toda marno delo in dobro gnojenje imata še večjo moč in še večji vpliv na zboljšanje travniških pridelkov. Zato pa treba dobrega gospodarstva!

Potr in redkobeseden pa je bil tisti dan tudi Mrčunov Tine; skoro vedno je tičal skupaj s Kržanovim Lojzetom in Jelarjevim Andrejem; kovali so načrte, kako bi osramotili Marka ter ga za zmirom pregnali iz Ograje. Slutili so, da ga bo že kdaj med tednom prignalo k Polonici in takrat bodo nastopili. Pretepati ga sicer ne marajo, le osmešiti ga hočejo — tako osmešiti, kakor še ni bilo slišati, da so kje koga osmešili.

Tine je v domačem slogu zložil porogljivo pesem:

Travica raste, mehka, zelena,
tam na Ograji pa hiša stoji.
Plužarjev Marko — škoda imena!
Gori na oknu pa piška sedi;
brska kot koklja, kljunček odpira,
kaj bo, če okno ubije ta spak.
Znesla bi rada, gnezdo nabira,
zraven pa poje svoj kokokodak.
Kura bi rada piške valila,
da bi že skoro uslišal jo Bog!
Ni pa si gnezda še naredila,
Marko bo čakal in hodil okrog...

Travnik je za dobro oskrbovanje ravno tako hvaležen kakor njiva!

KRMLJENJE DOJEČIH SVINJ.

Pri doječih svinjah opazujemo redno, da nam preveč shušajo. Proti koncu jih praseta tako izdelajo, da postanejo do kosti suhe. V gospodarskem oziru se to ne da zagovarjati, pa tudi iz živinorejskega stališča ne. Veliko bolj bi bilo, da nam ostanejo te živali bolj životne. Če nam doječa svinja preveč shušja, potrebuje dolgo časa, da se zopet popravi. S tem gre veliko časa v zgubo. V drugo pa je resnica, da so tako izdelane živali manj sposobne za prihodnjo oplemenitev.

Od dobre plemenske svinje moramo zahtevati po dve gnezdi na leto, in sicer v zgodnji spomladi in v poznem poletju, oziroma zgodaj jeseni. Da nam pa svinja brez škode po dvakrat skoti, je treba, da jo vzdržujemo pri zadostni telesni moči. To se pa da doseči z dobrim krmljenjem prasnih svinj. Doječim svinjam moramo polagati več močne krme kakor navadno, da nam ne opešajo. Številna praseta potrebujejo dosti mleka. To mleko naj nastaja iz povžite klaje, nikakor pa ne na račun matere telesnosti. Vse krmljenje bodi tedaj usmerjeno na to, da se proizvaja dosti mleka za praseta. Čim več je praset in čim bolj napredujejo v svojem razvoju, tem več je treba mleka. Tem več je pa treba tudi močne klaje za svinjo, ki proizvaja to mleko. Držimo se tega načela in dajmo svinji, kar ji treba v tem času. Na noben način pa ne smemo trpeti, da bi nam svinja shušala vsled pomarjanja močne in zadostne klaje.

Kot izborna močna krma se priporoča v tem času ječmen, ki se polaga poleg dobro oblojene kuhane pese. Lahko prebavna, sočna in sladka krmila, kakor so pesa in zelena klaja, vplivajo izvrstno na boljšo mlečnost. Izvrstna so tudi sladka mlečna krmila, ki se primešavajo drugi krmi, in dobra pašna. Za oblogo so posebno dobri pšenični otrobi.

Dobro krmljenje doječih svinj se ne pozna le na prasatih, ampak se ima poznati tudi na svinji, ki je po dobrem krmljenju vse bolj trdna in sposobna za plemensko rabo, pa tudi bolj rodovitna, kakor pa svinja, ki mora telesno shirati, da prehrani svoje mladiče.

Pod spalnico Ulčarjeve Polonice se je raztezala prostorna klet; vanjo sta vodila dva vhoda: prvi se je nahajal v veži, drugi pa zunaj pod oknom, ob katerem je znotraj stala njena postelj. Drugi vhod se je rabil le v jeseni ob času, ko so spravljali krompir. Vrata, do katerih so vodile zelo navpične stopnice, so se nahajala v zemlji, v ozki, podolgasti odprtini, ki je bila zaradi previdnosti, da se ne pripeti kaka nesreča, pokrita z deskami.

O vsem tem je bil Mrčunov Tine dobro poučen. Koliko noči je že prečul na teh deskah pri odprtem oknu v sladkem šepetanju z njo, ki mu je bolj in bolj odpirala srce. Tudi Plužarjev Marko bo stopil na to mesto, kjer bo potkal na okno svoje izvoljenke; on pa ni vaju tega kraja ter bi si ne znal pomagati, ako bi ga kaj doletelo.

Tine je zavriskal, tako ga je iznenadila misel, ki mu je pravkar šinila v možgane. Deske mu bo izpodžagal — dve ali tri bo zado-stovalo — in Marko se bo ponižal za kaka

ZIMSKI JEČMEN.

Med raznim žitom zavzema po naših krajih važno mesto zimski ječmen, in to zaradi tega, ker je zgodnje rasti in daje prav tečen pridelek.

Veliko prednost ima zimski ječmen kot najzgodnejše žito, po katerem lahko pridelujemo vsakovrstne strniščne sadeže, zlasti ajdo, zeleno turščico itd. Razen tega je pa tudi najprikladnejša rastlina za vmesno poseev korenja in domače detelje. Posebno strniščno korenje se pri nas redno seje med ječmen. Zgodnja žetev zimskega ječmena omogoči, da se korenje kakor tudi domača detelja zgodnje oprostita vrhu rastoče varstvene rastline in se začneta lahko krepko in samostojno razvijati. To je pa za take kraje, kakor so naši, največjega pomena posebno v rokah malega in srednjega posestnika.

Kakor je zimskemu ječmenu že iz tega vzroka pripisovati velik pomen za naše kmetijske razmere, tako moramo po drugi strani tudi priznati, da daje ječmen v zrnju in slami izvrstno krmo za naše živali. Njegovo zrnje je poleg turščice najboljši in najcenejši močno krmilo, ki ga doma pridelujemo. Ječmen daje izvrstno krmo zlasti za prašiče in govejo živino, pa ne samo v tem slučaju, če jih je treba debeliti, ampak tudi za druge namene. Ječmen dajemo z najboljšim uspehom doječim svinjam pa tudi molzni govedi. Pa tudi njegova slama je prav dobra pomožna klaja za govejo živino, ki jo z najboljšim uspehom primešavamo detelji in senu. Bolj je mehka in tečna kakor pšenična slama.

Spričo vseh teh prednosti je pridelovanju zimskega ječmena tudi nadalje posvečati vso potrebno skrb, ker se dajo njegovi pridelki še v enem in drugem pogledu izboljšati. Z odbiranjem semen in s primernim gnojenjem bomo največ dosegli.

Pred jarim ječmenom ima naš zimski ječmen to prednost, da daje bogatejšo pridelke in bolj tečno zrnje.

Obrtni glasnik

o Obrtni shod v Ljubljani. Ob priliki III. velikega sejma se bo vršil v Ljubljani dne 8. septembra ob 10. dopoldne v dvorani Kazine obrtniški shod. Sklicuje ga »Deželna zveza obrtnih zadrug« in se bodo na njem

obravnavala vsa stanovska obrtništvo zadevajoča vprašanja, kakor o izenačenju davkov, vprašanje o prenosu zakona o zavarovanju delavcev, o prisilnem zavarovanju obrtnikov in vprašanje o uvedbi obligatorne mojstrske preizkušnje.

Gospodarstvo

ŠKODLJIVOST KLERIKALNE POLITIKE SLOVENSKI INDUSTRIJI.

Kakor znano, imajo slovenska industrijska podjetja lep del svojih odjemalcev v Srbiji. Potniki, ki potujejo po teh delih države, smo bili do sedaj vedno dobro sprejeti in marsikateri trgovec si je nabavil naše proizvode, ako jih je potreboval ali ne!

Zadnje čase so mnogi trgovci zaradi klerikalne avtonomistične gonje pretrgali zveze ter se obračajo na inozemska podjetja. Potniki, ki potujemo to sezono, smo naleteli na velik odpor. Marsikdo bo pripisoval vzrok splošnemu zastoju. Da pa to ni resnično, se obračamo na vaše uredništvo, da blagovoli priobčiti naše sporočilo in tako o teh razmerah izvesti širšo javnost.

V Nišu se nas je zbralo več potnikov, ki zastopamo odlična slovenska industrijska podjetja. Vsi smo se drug drugemu pritoževali ter smo poročali o neuspehu svojim podjetjem. Prišli smo na isto stopnjo kakor nekatera zagrebška eksportna podjetja. Čim čuje srbski trgovec, da zastopamo tvrdke iz Ljubljane ali Zagreba, nas kratkoma odlovi, češ, da naj prodajamo svojemu Korošču ali Radiću. Seveda je naše prigovarjanje zastoj. Če klerikalna protisrbska gonja ne preneha, bodo morala razna slovenska podjetja zmanjšati ali celo prenehati z obratom. Da se osigura eksistenca, nameravajo že sedaj nekatera podjetja prenesti svoje obrate v Srbijo.

Zadnji čas je, da se ukrotijo besni klerikalni duhovi ter zavzamejo druge politične cilje, prenehajo protisrbsko gonjo ter se brigajo bolj za povzdigo naše industrije in domačega obrta, sicer utegnejo slovensko podjetnost zadeti neprecenljive izgube.

Bojimo se, da se v Srbiji ne proglasi na slovenske proizvode splošen bojkot. Naj gospod Korošec o tem vodi račun! Nekateri potniki se zaradi naraščajočih neuspehov

vračajo domov. Godi se jim že čisto tako kakor tovarišem iz Zagreba in drugih hrvatskih mest, ki morajo ugotovljati, da jim je Radićeva brezvestna gonja odjedla v Srbiji ves trg. Ob povratku s potovanja se oglasi mo kaj obširneje. Ako klerikalni kolovodje ne bodo prenehali s hujškanjem, bomo prisiljeni, da se osebno zglasimo pri dr. Korošču ter mu poverimo svoje mišljenje v obraz.

Naš tovariš Ribničan, ki nas zabava na potovanju, ker smo brez dela, pravi, da nam bo izdelal veliko »rejto«, pod katero bomo spravljali škodljivce naše industrije. Tam jim bomo tudi priznali njihovo avtonomijo. Če bo šlo tako naprej, bomo pod »rejto« lahko spravili tudi našo slovensko industrijo. Saj pravim, Ribničan še kakšno pogruntaj. — Ob povratku pa kaj več. A. L.

TRŽNI PREGLED.

ZITO: Položaj na žitnem trgu se je toliko izpremenil, da cene polagoma padajo. Na novosadski borzi se je tržila zadnje dni pšenica po 340 Din, ječmen po 278½ Din, oves po 275 Din, koruza po 272½ Din, moka »0« po 565 Din, otrobi po 145 Din. Tudi na beograjski blagovni borzi cene pšenice padajo.

ŽIVINA: Na mariborskem svinjskem sejm, ki se je vršil dne 10. avgusta, so se tržili mladi prašiči, 5 do 6 tednov stari, komad po 200 do 250 Din, 7 do 9 tednov stari po 300 do 550 Din, 5 do 7 mesecev stari 1175 do 1300 dinarjev, 8 do 10 mesecev stari 1400 do 1450 dinarjev, eno leto stari 1700 do 2000 Din. En kilogram žive teže 22½ do 25 Din, en kilogram mrtve teže 27½ do 30 Din. Cene pri mladi živini padajo.

= Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo dne 13. avgusta: 1 dolar za 93 do 94 Din, 100 avstrijskih kron za 13 in eno tretjino pare, 100 italijanskih lir za okoli 405 dinarjev, 100 češkoslovaških kron za 276 dinarjev, 100 nemških mark za pol pare.

= Otvoritev Industrijsko-obrtne vzorčne izložbe v Mariboru. V sredo dne 15. avgusta ob 10. uri dopoldne je bila svečana otvoritev. Industrijsko-obrtne vzorčne izložbe v Mariboru, katere pokroviteljstvo je prevzel Njega Vel. kralj Aleksander I. Razstava kaže jasno, da naša domača industrija po prevratu prav lepo napreduje. Izložba je tem večjega pomena radi tega, ker je posvečena vsem panogam

dva metra pred Polonico in pred teto, ki po reče: takega pa še ne!

Zakrohotal se je kakor blazen ter je plosnil z rokama. Ves načrt je imel pred sabo in vseh pripomočkov se je spomnil, ki mu bodo olajšali delo. A preden se ga bo lotil, mora govoriti z Lojzetom in Andrejem; ta dva mu pojmeta na roko.

Oba sta se izkazala vredna njegovega zaupanja. Še tisti večer so pričakovali ženi in takoj so jo udarili proti Ulčarju, kjer je pravkar ugasnila luč. Posedli so za plotom in čakali, da zaspi Polonica; teta je nekoliko gluha in v spalnico se tako hitro ne čuje ropotanje.

Kake pol ure so sedeli v mehki travi. Tinetu je uhajala izza predpasnika žagica, ki jo je nosil s seboj. Skrb, da jih Marko ne prebri, jih je dvignila in že so stali pri Ulčarju na oglu ob jami; dva sta jemala deske in jih na vrtu, nekoliko od hiše, previdno našagala; Tine pa je medtem odstranil stopnice, spustil se v jamo, odprl vrata v klet ter počenil v kot.

Tu bo počakal Marka in če pride ter pade k njemu, ga bo pahnil skozi vrata ter jih zaklenil.

Lojze in Andrej sta pokrila jamo z deskami tako, da so bili našagani deli obrnjeni navzdol. Deske so bile vrhu tega še preperle in črvice, torej popolnoma pripravljene, da se vdajo vsaki, še tako rahli stopinji.

»Midva sva končala,« je Lojze sporočil Tinetu potihoma skozi špranjo, »sedaj se bova nekoliko odstranila. Marko bo kmalu tukaj, če namerava priti nočjo. Ako ne pride v eni uri, te izpustiva iz skrivališča.«

»Pst, tiho!« ga je sunil Andrej. »Nekdo prihaja po vasi.«

»Marko je!« je uganil Lojze. »Poznam ga po hoji, Ograjčani ne hodimo tako.« — Pošepnil je Tinetu, naj bo pripravljen, nakar sta jo z Andrejem urezala na kozolec, ki je stal nedaleč za vrtom.

Lojze jo je pogodil. Marko se je pomikal proti Ulčarju; čim bliže je bil cilju, tem bolj je postajal in poslušal, če ga kdo zalezuje.

Bal se je ograjskih fantov od nedelje, ko jih je srečal na poti. Ker ga ni nihče nagovoril, jih je smatral za sovražnike.

Po večkratnem postajanju se je končno približal. Stisnil se je k zidu ter je rahlo potrkal na okno.

»Polonica, srček!« je dihal v šipo ter nadaljeval:

Od včera, to je od nedelje,
si moja sreča in veselje,
in od tiste ure zlate
neprestano mislim nate.

Tukaj se mu je ustavilo. Pozabil je drugo kitico svoje pesmice, s katero se je ves dan ubijal in, kar je spenil, mu je zelo ugajalo. Z vso silo se je vrgel v svojo domišljijo, medtem pa je od časa do časa potrkal na okno, kajti Polonica ne sme zapaziti, da je prišel v zadrego.

»Polonica zlati!« se mu je zasvetilo v možganih.

našega narodnega gospodarstva, predvsem vinogradništvu, sadjarstvu in vrtnarstvu. Priporočamo zlasti trgovcem, obrtnikom in industrijcem, da si razstavo ogledajo.

— **Kmetijski pouk po deželi.** Oddelek za kmetijstvo priredi nastopna predavanja: V nedeljo 19. t. m.: v Begunjah pri Lescah o kmetijstvu, v Trbnjah o živinoreji, v Stranica o kmetijstvu, v Hotizi o živinoreji, v Murških Petrovcih o sadjarstvu, v Št. Jurju ob Ščavnici o vinarstvu; v nedeljo 26. t. m.: v Ambrusu o sadjarstvu in krmi, v Matjancih o živinoreji.

Beleške

— Ali opazate? Mi smo že večkrat poudarjali, da svojim bralcem prav nič ne odsvetujemo čitati klerikalnih revolverjev »Stražo«, »Slov. Gospodarja« in »Domoljuba«. Le tako se lahko razumen človek na lašten način prepriča, kaka je razlika med njihovo priskutno gonjo in med pisanjem ostalih listov. Ali zadnje čase opazate, da klerikalna trobila ne morejo zapisati niti ene tehtne besede, kaj so njihovi poslanci delali v Beogradu, niti z besedico ne navedejo njihovih uspehov. Seveda, če jih pa ni. Vso javnost njihove politike, vso puhlost neizpolnjenih obljub pa hočejo prikriti s podvojenimi izpadi proti državi in še vnetejšo gonjo na osebno čast svojih nasprotnikov. O, le berite klerikalne liste, in po njih samih spoznajte, kako hudo je: biti v precepu.

— **Slovenski socijaldemokrati,** ki so doslej štrleli vsak v svojo smer kakor brezova metla, so se prejšnjo nedeljo v Celju nekako pobotali in bodo začeli izdajati zopet skupno glasilo. Le Zvonimir Bernot ne mara sloge in se hoče držati za sebe z nekaterimi ostanki. Njegov »Naprej« je zdaj končno prišel tako na kant, da je mirno zadremal na vekomaj.

— **Radikalno nasilje.** V Srbiji in Črni gori se v kratkem vršijo občinske volitve. Volilna borba pa je zaradi radikalnega nasilja še hujša in ogabnejša kakor pri zadnjih državnozborskih volitvah. Radikalci ni ničesar svetega, ne zakon ne volilna svoboda. Od velikega župana do zadnjega orožnika vse izrablja svojo oblast in položaj z nesramnimi grožnjami demokratičnim kandidatom in volilcem. Zaradi takih nezaslišanih

lumparij, o katerih prejema demokratiški klub v Beogradu dnevno poročila iz vseh krajev Srbije in Črne gore, sta demokrata Ljuba Davidović in Srkić vložila pri notranjem ministru zelo ostro spomenico.

— **Radić na begu.** Poročamo na drugem mestu, da je Radić nenadoma zginil. Dnevni listi so polni raznovrstnih poročil o njegovem begu in ugibanj o povodih tega strahopetnega čina. Zaenkrat je najzanesljivejše, da jo je Radić potegnil preko Drave na Madžarsko in od tam proti severu. Kje pa se sedaj mudi, še ni dognano. Pravijo, da je Radić pobegnil v strahu pred aretacijo. Lep voditelj naroda je to, ki si upa z brezdušno gonjo in demagoškim sleparjenjem brisati oči ogromni večini hrvatskega seljaštva, končno pa si pred rednim sodiščem niti ne upa zagovarjati svojih političnih zlodejev. Ni dvoma, da bo to zaječstvo marsikateremu hrvatskemu republikancu potegnilo mreno z oči.

Novosti

— **Druga obletnica smrti kralja Petra Velikega** se je prošli torek po vsej državi opravila s slovesnimi zadušnicami. Kralj Aleksander se je za ta dan podal v Topolo na grob svojega očeta, nakar se je zopet vrnil na Bled.

— **Pokojnemu Vatroslavu Jagiću,** enemu največjih slovanskih učenjakov, je bil v njegovem rojstnem kraju Varaždinu prirejen veličasten pogreb. Truplo pokojnika so prepeljali z Dunaja in se je vsa pogrebna svečanost v znak spoštovanja velikega jugoslovanskega moža izvršila na državne stroške.

— **Po učiteljskem kongresu** je klerikalni »Slovenec« zagrešil nesramen napad, v katerem proglašuje narodno učiteljstvo za »velesrbske« priganjače in režimske podrepnike. Najbrž je »velesrbsko« propagando videl v tem, da je učiteljstvo s kongresa poslalo kralju Aleksandru pozdravni brzojav! Brezvestni »Slovenec« ni pardoniral niti g. Obsta, podpredsednika češke učiteljske zveze, ki šteje nad 30.000 organiziranega češkega učiteljstva. Odgovor na svoj napad prejme »Slovenec« s tem, da se dotična neokusnost ponatisne v srbskih, hrvatskih in čeških listih.

— Kralj Aleksander se je za pozdrav učiteljstva zahvalil z dolgo brzojavko, v kateri je izrekel učiteljstvu svoje priznanje, zaupanje in kraljevski pozdrav.

— **Pokroviteljstvo III. Ljubljanskega velikega sejma** je prevzel sam kralj Aleksander I. To visoko odlikovanje slovenske industrije, trgovine in obrti je našim pridobitnim krogom največja vzpodbuda za vzorno prireditelstvo letošnjega velikega sejma, ki bo največja manifestacija naše narodnogospodarske misli. Otvoril ga bo kralj Aleksander I. dne 1. septembra dopoldne.

— **Huda nevihta** je po vročih dneh prejšnjega tedna začela v soboto ponoči razsajati v ljubljanskem okolišu in tudi po štajerskih krajih. Med silnim naliveom je strela udarila v razna poslopja. Pogorel je Souvanov kozolec v Volčjem potoku, napolnjen z letošnjim pridelkom. Rešiti ni bilo mogoče ničesar. V Tunjicah je treščilo v neki hlev, ki je tako naglo zgorel, da niti živine ni bilo mogoče rešiti. Istočasno je gorelo tudi v lhanu in še na nekaterih krajih. Ta teden je vročina zopet stalno naraščala in ni izključeno, da nas v kratkem zopet doletijo hudi treski.

— **Slovenski slikar in pokojni prezident Harding.** Največji ameriški časniki priobčujo portret nedavno umrlega prezidenta Hardinga, ki ga je izvršil mladi slovenski akademični slikar Lojze Derganc, ki živi v Washingtonu. Portret je krasno uspel in je mladi slovenski umetnik prejel zanj posebno nagrado.

— **Tobačne glavne zaloge v Sloveniji** se za leti 1924. in 1925. oddajo v zakup. Pravico do zakupa ima vsak državljan. Pogoji se lahko vpogledajo pri vsaki srezki upravi finančne kontrole in pri vsakem oddelku finančne kontrole v Sloveniji.

— **Streljanje na Triglavu.** Minulo nedeljo je ljubljanska Orjuna priredila v odgovor na italijanska izzivanja veliko narodno demonstracijo na Triglavu. Zbralo se je okrog Aljaževga stolpa veliko število Orjunašev, iz Ljubljane in gorenjskih krajev. Predpoldne se je po grebenu Triglava začel bližati tudi italijanski fašistovski oddelek in začel oddajati strele na Orjunaše. Zadet seveda ni bil nihče. Aljažev stolp so Orjunaši prebarvali z našimi državnimi barvami.

Lunica se je smehljala,
k tebi mi je pot kazala,
ni hotela za oblake,
štela moje je korake.

Celo pot mi je svetila,
prav do sem me je spremljala,
sedaj me gleda in posluša,
Kaj porečeš, zlata duša?

Zopet je utihnil. Zdelo se mu je, da je zaškrpala postelja — dekle se je obrnilo in sedaj se pripravlja, da mu bo odgovorilo.

»Polonica draga!« je nadaljeval s posebnim sladkim glasom.

Ko bi ti moje občutke poznala
če bi pogledala v moje srce,
to bi nemudoma s postelje vstala
ter dotaknila se moje roke.

Pridi, o! pridi,
nikar ne odlašaj!
oh, no, kaj rad bi,
vsaj toliko vprašaj!

»Dušica moja!« je šel globoko po sapo.

Kaj pa poreče lunica mila,
če me zastonj je k tebi vodila?
Kaj bodo zlate zvezde dejale,
če ti ne bodo v lice sijale?

Takrat je med drevjem glasno zašumelo. Lojze je s kozolca zalučal kamenček, ki je priletel na zid. Marko se je zganil; stopil je za korak od okna na eno izmed nažaganih desk — zlomila se je tudi druga in tretja in Ulčarjev ženin je ležal v jami pred Tmetom, ki ga je zgrabil in pahnil v klet ter zaklenil vrata. Vse to se je zgodilo v eni sapi. Marko se ni oglasil, pa tudi Tine je molčal iz previdnosti, da se ne izda.

Andrej in Lojze sta slišala ropot, prihitela sta s kozolca, da pomagata Tinetu iz votline ter jo pokrijeta z novimi deskami, ki sta jih pripravila, da ne bo pritoževanja radi storjene škode.

»Dobro smo napravili,« je Tine poudaril, »poglavitno pa pride sedaj. Pojdita za mano.« (Konec prihodnjic.)

Zaljubljeno pismo — pobožnega dekleta

Ha, ne vé vsakdo, kako znajo naša dekleta pisati zaljubljena pisma! Kako bi tudi vedel tisti, ki ga ni obsijala sreča preproste, toda goreče selske ljubezni. Vse je v takih pismih lepo zloženo, besede tečejo kakor žuboreč potok in — no, vmes že včasih zaljubljenemu dekletu tudi izpodrsne pero, toda to se zgodi še učenim gospodom. Imel sem zadnjič srečo, da mi je prijatelj Jožko zaupal zaljubljeno pismo, ki mu ga je pisala Grebelčeva Marička. Jaz sem pa tako hudoben, da ga dam kar v »Domovino«. In še povem zraven, kako je do pisma prišlo in kaj se je potem zgodilo.

Bilo je to v predlanskem predpustu, ko se je tretjič ženil sosed Karež. Pravijo ljudje, da ima star kozel trd rog in hočejo s tem povedati, da se vdovci kot ženini še boljše postavijo kakor pa fantje. To je razumljivo, saj imajo že večjo prakso in zato se je sosed Karež navzlic štirim križem še prav posebno obnesel kot ženin. Po balo in nevesto je v

* Rudarska slavka v revirih Trboveljske premogokopne družbe traja že četrti teden. A navzlic temu vlada povsod red in mir. V Trbovljah je kakor izumrlo, ker je večina rudarjev na kmetijskih domovih. Škoda, ki dnevno narašča za eno in drugo stran, je seveda ogromna.

* Ponarejeni desetdinarski bankovci so se zadnje čase pojavili v Ljubljani in gotovo tudi po deželi. Spoznajo se najbolj po tem, da so številke serije na levi strani nekoliko manjše kakor one na desni strani, ki značijo številko bankovca. Pozor torej pred falzificiranimi «kovači»!

* Petindvajsetdinarsko bičanje Žebota. Kakor znano, je mariborski odvetniški koncipient dr. Reisman obračunal z različnimi nesramnostmi klerikalnega poslanca Žebota na ta način, da ga je v dvorani mariborskega občinskega sveta nabiksal s pasjim bičem. Pri glavni razpravi je bil dr. Reisman oproščen, Žebot pa se je pritožil na drugo instanco. No, v torek se je pred mariborskim okrožnim sodiščem vršila vzklicna razprava in senat je le zaradi tega, ker se je obračun izvršil v občinski dvorani, obsodil Reismana na 25 dinarjev globe. Moralno pa je seveda obsojen Žebot, ker njegovih prostaštev ne more opravičevati nobena sodnija na svetu.

* Dva skrivalca. Je prav za prav čisto vseeno, kod se klati zajčesrčni Radić, kar naj mu bo Bog milostljiv na njegovih grešnih potih. Zanimiva stvar pa je, da je istočasno z Radićevim begunstvom vsa jugoslovanska javnost z ministri vred ugibala, kje se nahaja Pašić. Odpotoval je iz Beograda preko Bleda v inozemstvo in nato so prihajale čisto zmešane vesti: enkrat se je Pašić pojavil na Francoskem, drugič na Češkem, tretjič na Solnograškem in končno zopet na Francoskem. Navadni zemljani še danes menijo, da ne vemo zanesljivo, kje se nahajata oba skrivalna junaka. Zato imajo še najbolj prav ljubljanski paglavci, ki skrivalni igri pravijo, da se igrajo Pašića in Radića.

* Naše novo državno letališče. V okolici Zemuna se v kratkem začne graditi veliko letališče za vojaška zračna letala. Zgrajeno bo v modernem slogu, opremljeno z elektriko, vodovodom in podzemeljskimi tanki za bencin. To bo največje jugoslovansko in obenem tudi eno največjih evropskih letališč.

* Ciganček s kačo v želodcu. Skoro neverjetna je nastopna zgodba, ki jo objavljajo sarajevski listi: V sarajevsko bolnico so prepeljali mladega cigančka, kateremu je živa kača zlezla v želodec. Dečko je ležal na polju. Neki seljak je videl, kako je kača lezla dečku v usta, toda preden je prihitel tjakaj in dvignil dečka, je bila kača že znotraj. Na vprašanje, ali je kaj čutil, izjavlja ciganček: «Sajalo se mi je, da pijem vodo!» No, pa so mu jo kar hitro pregnali iz želodca in ciganček je zopet olajšan.

* Strela omamila 15 otrok. Na otoku Braču je prejšnjo nedeljo ob hudi nevihti treščila strela v cerkev in omamila 15 otrok, ki so se nahajali v cerkvi. Vendar so se otroci polagoma zopet osvestili in ni bilo žrtev.

* Za sinom v smrt. Pred mesecem je v Dravi v Osijeku utonil mladenič Viktor Nachtmann, ki je hotel rešiti svojega mlajšega brata Štefeka. Njegova mati je za sinom zelo žalovala. Prošlo nedeljo pa je odšla z doma in naslednji dan so jo mrtvo potegnili iz Drave. Čudno je, da je pred desetimi leti utonil tudi njen najstarejši sin.

* Beg z aeroplanom. Ruski polkovnik Lojkov in kapetan Kačan sta bila sprejeta v našo vojaško letalsko službo ter pridružena letališču v Novem Sadu. Prošli teden pa ju je menda zgrabilo domotožje in sta kar na lepem odjadrala z našim letalom domov v Rusijo. Novosadska vojaška oblast je že dovršila raziskovanje in se bo aeroplan, vreden poldrugi milijon dinarjev, diplomatičnim potom zahteval v povračilo.

* Smrt pod avtomobilom. Pri Orobniskem polju na Hrvaškem je neki luksuzni avto smrtno povozil seljaka Haramijo. Ko je pridiral avtomobil, je seljak skočil z voza, naloženega s senom, in hotel prijeti konja za uzdo. Toda v istem hipu ga je zgrabil dirajoči avtomobil in ga razmesaril.

* Stekel konj. Čitamo v splitskih novinah, da je v selu Žrnovica zaradi silne vročine stekel konj posestnika Petrovića. Ko je posestnikov sin prišel polagati, se je konj divje vzpel nadenj in mu pregriznil roko. Dečku je v pomoč prihitel brat, toda stekli konj je tudi njega ugriznil v trebuh. Ko je doletel še sosed, se je konj z vso silo zagnal proti njemu in mu odgriznil kazalec. Le s težko muko je ljudem uspelo konja zvezati. Raz-

sajal pa je tako doglo na tleh, da je končno poginil. Vse tri poškodovance so takoj odpravili v Pasterjev zavod v Zagrebu.

* Aretacija velike tihotapske družbe v Subotici. Subotički državni tajni policiji se je posrečilo prijeti družbo tihotapcev, ki so oškodovali državo za precejšnje zneske pri carini. Odkrila je družbo na naslednji način: V zadnjem času se je zapazilo, da se ponuja v Subotici in okolici neverjetno vredno madžarsko blago. Tako je te dni neka Margita Krisbacher ponujala večje količine šampanjca po ceni, ki je bila prav majhna. Policija je poslala svoje agente kot kupce šampanjca, da pokupijo vso robo, ker je na ta način hotela dognati, odkod je blago. Margita ni nič sumila in prodala vso zalogo. Na policiji so pa konstatirali, da niti ena steklenica ni bila zacarinjena. Kmalu se je moglo dognati, da je bila Margita voditeljica cele tihotapske bande. Skladiščarka je pa bila neka Amalija Sutner. V skladišču se je našlo vtihotapljenega blaga v vrednosti več milijonov dinarjev. Ostale člane družbe je policija kaj hitro izsledila in jih vtaknila v zapor.

* Radi dediščine. V Stativah pri Karlovcu se je vdovec Mijo Erdeljac pred leti drugič oženil in kmalu nato dobil sinčka. To pa je dvajsetletnemu sinu iz prvega zakona prekrizalo račune, kajti zbal se je, da mu ne bi novorojeni polbrat prikrajšal dedščino. Zato je snoval načrte, kako bi se ga rešil. In te dni je izvršil svoj zločinski naklep. Ko nikogar ni bilo doma, je zadavil malega fanta in ga nato vrgel v reko Dobro. Pri tem poslu ga je videl sosedov deček. Brezvestni zločinec je zato pograbil še tega in ga vrgel v vodo. Toda dečko se je rešil in razodel ljudem grozodejstvo. Zločinec je že pod ključem.

* Moževa ljubica ubila njegovo soprogo. V Senti se je mestni župan Popović zagledal v brhko šiviljo Elizabeto Potočaj, ki je večkrat prihajala šivat njegovi soprogi. Počasi je začel z njo ljubavno razmerje in ji tudi dejal, da bi jo poročil, ako ne bi imel žene napoti. Končno jo je nagovoril, naj mu soprogo spravi s sveta z revolverjem ali kako drugače. Elizabeta je ubogala, šla na njegovo stanovanje, pograbila v kuhinji sekuro in županovi soprogi razčesnila glavo. Nato je pohitela na kolodvor. Toda pri ku-

Šenturško goro poslal na lepo ociranem vozu celo krdelo brhkkih domačih fantov z veselimi godcem Boštonovim Miklavžem vred. Pa je bil med fanti tudi moj prijatelj Jožko, ki je takrat še služil vojake in se je slučajno nahajal na dopustu.

Ko se pripelje voz na Šenturško goro, je bila vsa vas pokonci. Posebno dekleta. Šenturčani so se pač še do nedavnega zvesto ravnali po izreku: «Bogu, kar je božjega, cesarju, kar je cesarjevega — fajmoštru pa zvrhano biro!» — in so bili mirni in pobožni. Posebno šenturška dekleta so bila vedno na dobrem glasu radi svoje brumnosti in pa zato, ker niso kakor mušice letale za vsakim zajčkom . . . Toda ta dan, ko je en mah prispele na Šenturško goro kar celo krdelo takih postavnih fantov, kakor so naši Gradiščani, se je zgodil prevrat. Vsa šenturška dekleta so se zbrala na nevestinem domu in začelo se je veselo rajanje, ki je vžgalo mlada srca. Ob slovesu je za dirjajočim vozom in ukajočimi fanti zdrsnila marsikatera solzica iz dekliškega očesa na zmizro zemljo . . .

Prijatelj Jožko je po končani Kareževi svatbi moral nazaj k soldatom. In lepega dne je prejel nastopno genljivo pisemce:

«Nad vse ljubi mi Jožko!

Urica je odbila sedem ali osem, jaz si za pisanje skupaj znosim. Pisala Ti bom črno na belo, da bi bilo Tvoje srce veselo. Najprvo en goreči pozdrav, da bi bilo Tvojemu srcu prav. Ljubi Bog naj Ti srečo dá, od zemlje do plavega neba, kolikor je peska na dnu morja. Dve ribici naj Te spremljata, in pojeta hvalo Jezusa Križanega.

Pa ne smeš misliti kaj in kako, da je meni pri srcu preveč hudó. Sem Tvoj srčkani pri prijatelja, in sem ga bila srčno vesela. Tvoje ljubeznivo pisanje je v mojo roko prišlo, in me je na vso ljubo moč potroščalo. Ti me vprašal za ljubezen — veš, Jože, če ne boš nič jezen, se nisem še nobenemu zarekla, da se ne bi prenaglo opekla. To Ti povem, da v Kamnik bom že prišla, ne povem pa nič popred — tam se zgovoriva par besed.

Pa tudi k nam žiher prideš pogledat v vas, čeprav so bolj pobožni ljudje pri nas. Takemu fantu, kakor si Ti, nikolikrat ne bodo pred nosom zapirali vrat. Prosim Te zdaj, ljubi Jožko, pošlji mi en «kontrofé», ga bom obesila vrh posteljce, kjer imam že dva angelja varha čistosti in svetega Alojzija varha nedolžnosti. Dala Te bom med varha dva, kjer se bo Tvoja figura na vso ljubo moč prištimala. Nekaj pozabiti ne smeš, ali še kaj v cerkev greš? Ste fantje soldatje pohujšani, pa če imaš res mene rad, moraš name misliti vsakikrat! Tako globoko si Ti v mojem srcu zapisan, da ne boš od vetra in deža izbrisan.

Zdaj to slabo pisanje skončam in ga belemu golobčku v ključek dam. Naj ga nese čez hribe in doline čez vse človeške in konjske stopinje, čez vse bregove in klance, koder svetlo solnce sveti na poštene Kranjce. Želim Ti srečen dan in srečno noč, naj bo zmiraj ob strani božja pomoč! Ti pa, dragi ljubček moj, ostani v srcu vedno z menoj. Name nikar ne pozabi in druge ne zagrabi!

povanju voznega listka ji je že žele policija za petami. Oba zločinska zaljubljenca zdaj v zaporu izprašujeta vest, če je sploh kaj imata.

* **Zagoneten napad v župnišču.** V kašinsko župnišče na Hrvaškem je prošli petek popoldne vstopil neznan možakar in začel povpraševati po župniku. Ker pa je župnik spal, je neznanec nemirno čakal pred župniščem. Čez malo časa pa se je zopet vrnil v kuhinjo in na lepem začel napadati kuharico. Tolkol jo je po glavi in jo končno zvezal ter jo vrnil v kuhinjsko shrambo. Nato je pobegnil, a s seboj ni odnesel ničesar. Kuharico so nato rešili, a tudi lopova so že naslednji dan izsledili orožniki v okolici. Zločinec je po lastni izpovedi nameraval ubiti in oropati najprej župnika in nato še kuharico. Razlogov za nameravani zločin noče izpovedati. Zdi se pa, da ni povsem pri zdravi pameti.

* **Tragedija izgubljene devojke.** Osemnajstletna devojka Ana Foreli v Osijeku je že v ranih letih zašla na kriva pota, dokler je končno zaradi neozdravljive bolezni ni prišla policija in jo oddala v bolnico. Toda devojka je pobegnila iz bolnice in se znova začela potikati po ulicah. Te dni jo je prijel tajni policist in jo hotel odvesti nazaj v bolnico. Ko pa sta dospela na most preko Drave, se je dekle v naglem zaletu pognalo preko ograje v globino. Vse se je odigralo tako nenadno, da je vsaka pomoč bila izključena. Še parkrat se je iz valov pokazala dekletova glava, nato pa izginila. Žalostni prizor je globoko pretresel ljudi, ki so se zbrali na obali in nemo gledali konec zgodaj izgubljene življenja.

* **Opozorjamo na današnji oglas tvrdke Fr. Hitti.**

Iz raznih krajev

* **V Loškem potoku** obhaja Gasilno društvo v nedeljo dne 19. avgusta 25letnico obstoja ter ob tej priliki priredi veliko vrtno veselico ob sodelovanju gasilske godbe iz št. Jurja pri Grosupljem. Na pomoč!

* **V Kranju** praznuje dne 1. in 2. septembra Narodna čitalnica svojo 60letnico. Ob tej priliki bo odkrila tudi spominsko ploščo pesniku Simonu Jenku na hiši, kjer je bival

Če mi ne ostaneš zvest, pojdi sam po beli cesti! Tebi ostane moja zvestoba, če ne na vekomaj, pa vsaj do groba.

Zbogom, Tebi vdana in znana

Marička Grebelca.

Na Šenturški gori na sredpostno nedeljo po večernicah. »

Bi mislil človek, da je Jožko po tem prišrnem pismu komaj čakal, da sleče soldaško suknjo in pohiti z Maričko v zakonski jarem. Pa temu ni prišlo tako. Preden se je Jožko vrnil domov, se je Marička na neki božji poti že spoznala z drugim fantom. Taki iz oddaljenejših krajev pa so dekletom vedno ljubši kakor domači, čeravno niso pod kožo nič drugače krvavi. A tudi Jožko si iz tega ni storil nič. Pismo hrani za spomin in pravi, da ga potrebuje zoper glavobol. A Marička je tudi še vedno samica. Če in kam pa piše pisma z zvestobo do groba, tega ne vemo.

Zapisal Anton Stražar.

in umrl. Na ta narodni praznik opozarjamo vso slovensko javnost. Prihitite vsi polnoštevilno!

* **V Lazah** je pri kopanju utonil neznan dečko. Plaval je v deroči glavni strugi in je zginil pod vodo. Ko so ga privlekli k bregu, je bil že mrtev.

* **Pri Rogu** sta dva neznana lopova na cesti napadla delavca Antona Miloša, ga pobila na tla ter mu vzela deset bankovcev po 100 dinarjev. Nato sta izginila v nočni temi.

* **V Ratečah** pri Škofji Loki je mlatilni stroj zgrabil petletnega posestnikovega sina Edvarda Volčiča in mu zmečkal roko. Nesrečnega dečka so prepeljali v ljubljansko bolnico in mu bodo morali roko najbrž amputirati.

* **Na Jesenicah** je tovarniški delavec Josip Humer spremljal nekega neznanega tujca, da mu pokaže pot v Vintgar. Odrinila sta pozno zvečer in Josip Humer se do sedaj še ni vrnil domov. Povpraševanje za njim je ostalo brez uspeha. Zagonetni slučaj preiskuje orožništvo.

* **V Bohinjskem jezeru** je prošli terek utonil ljubljanski trgovec Jožko Sterle. Ni znal plavati in je zabredel pregloboko. Rešitev je bila prepozna.

* **Pri Mošah** je utonil hlapec Vincenc Grohar, star 17 let, doma iz Podreče. Šel se je sam kopat, pa je najbrž dobil napad, ker je bil božjasten.

* **Na Ratitovcu** pri Železnikih se je dvajsetletni sinko posestnika Veberja iz Jesenovec z dvema fantoma podal nabirat planinke. Ob neki strmi skali mu je spodrsnil kamen in dečko je padel osem metrov globoko v prepad. Zlomil si je roko in si razbil čeljust, ostal pa je pri življenju.

* **V Novem Selu** pri Banji Loki so se v gostilni stepli fantje. Med nje je prihitela tudi dvajsetletna Ivana Mericelj, ki je hotela braniti svojega brata. Eden izmed fantov jo je hotel potegniti stran, toda v istem hipu je brat zamahnil z nožem, a ni zadel fanta, temveč svojo sestro. Prerezal ji je žile na desni roki. Izgubila je mnogo krvi, a so jo še pravočasno odpravili v ljubljansko bolnico.

* **Pri Semiču** je v vagonu brzovlaka med vožnjo nastal ogenj, najbrž radi iskre iz lokomotive. Navzoči sprevodnik Simčič pa je z odločno požrtvovalnostjo ogenj takoj pogasil in preprečil pretečo nesrečo.

* **Pri Brežicah** so ob obali Save potegnili iz vode neznanega utopljenca, starega okrog 65 let. Pri njem ni bilo nobenih dokumentov in oblasti se prizadevajo, da ugotovijo njegovo identiteto.

Zanimivosti

ZAPUŠČENI PLEMENITAŠ.

Nekaj let pred vojno se je avstrijski ritmojster plemenitaš Geza Matasić strastno zaljubil v princeso Luizo Belgijsko, ki so jo dvorni krogi pod posebnimi pretevezami držali kot slaboumno v nekem zavodu. Matasiću je uspelo, da je svojo izvoljenko na izredno pretkan način rešil iz zavoda in jo odvedel na svoj dom. Ta drzni čin ga je pa silno mnogo stal, kajti princesa Luiza je bila poročena s princem Filipom Koburškim. Cesar Franc Jožef je Matasiću odvzel oficirski čin in vojaško sodišče ga je obsodilo na štiritedenski strogi zapor.

Toda Geza Matasić je vse to z lahkoto prestal. Ko se je vrnil iz zapora k svoji izvoljenki Luizi, je pospešil njeno ločitev od moža in započel z njo srečno življenje. Po prevratu pa se je začelo bogastvo krčiti. Princesa Luiza je začela dobivati od svoje sestre grofice Longay, bivše soproge cesarjeviča Rudolfa, ponudbe, da naj se preseli k njej na Madžarsko, kjer bo lahko živela brez vseh skrbi. Ampak grofica Longay je stavila svoji sestri edini pogoj: da se mora ločiti od Matasića. Princesa Luiza se je izpočetka premagovala. Ko pa je beda začela vedno bolj naraščati, se je končno odločila, da odpotuje k sestri na Madžarsko na grad Oroszvár.

To je Matasića tako hudo pobilo, da je zadela kap. Zdaj leži v dunajski bolnici usmiljenih bratov — samoten in zapuščen. Njegova ljubezen je premagana.

LOV NA PODGANE V AMERIKI.

Državni poljedelski organi v državi Virginija so mobilizirali uničujoči boj proti podganam in uspeh te morilne kampanje je bil tak, da hočejo federalne oblasti podvzeti enak podganolov v velikem stilu tudi v drugih ameriških državah.

Podgane so prava nadloga za človeštvo. Ne glede na ogromno gmotno škodo, ki jo ti nenasitni glodalci povzročajo blagu, je dognano, da so podgane prenašalke nevarnih bolezni, kot je bubonska kuga, in domneva se celo, da imajo znaten delež na razpasanju paralize pri otrokih.

Uspeh prvega vsedravnega lova na podgane pod virginjskim vladnim nadzorstvom je bil zares ogromen: čez 200 ton mrtvih podgan! Za to morijo so uporabljali strup, barijev karbonat, ker je ta strup razmeroma neškodljiv za človeka, pač pa skrajno smrtonosen podganam. Veliko količino tega strupa — čez vagon blaga, oziroma 44.000 funtov — so razdelili po vseh 75 oblastih te države. Več kot 158.000 oseb se je udeležilo te koristne morije.

Oblasti so organizirale podganolov ne le zaradi neposrednega uspeha, da se zniža število podgan, marveč tudi, da se ljudstvo pouči o načinih, kako naj se iztrebi podganja nadloga. Razen nevarnosti podgan kot prenašalk smrtnih bolezni se računa, da vsaka podgana povzroča povprečno za dva dolarja škode na leto. Ubite podgane v Virginiji bi bile povzročile 300.000 dolarjev škode za leto dni, stroški vsega podganolova pa so znašali le 7000 dolarjev. Iz tega je razvidno, kako ekonomično važnost imajo take iztrebitvene kampanje.

Zanimiva okoliščina pri tem lovu so bile nagrade, ki so jih razne organizacije in posamezniki ponujali za največje število izročenih podganjih repov. Repi so bili večinoma od podgan, ki so se ulovile v pasti, kajti one, ki so bile zastrupljene, se kam zarijejo in crknejo v svojem skrivališču. Zlasti šolski otroci so se kar z veseljem podali na to vrsto sporta in preko 90.000 podganjih repov je bilo naštetih po vsej državi.

Strokovnjaki cenijo, da število podgan v katerisibodi civilizirani pokrajini na svetu odgovarja približno številu samega prebivalstva. To bi pomenjalo, da je bilo v državi Virginija približno 2.300.000 podgan. Ako se računi teh strokovnjakov ujemajo, ni danes v državi Virginija niti ene podganje družine, ki bi ne žalovala za dvema ali več so-

rodnikoma; vse podganje prebivalstvo Virgije je bilo skraćeno vsaj za 25 odstotkov, mogoče pa tudi za dvakrat toliko.

Razno

✕ **Zapuščina prezidenta Hardinga.** Prezident Zedinjenih ameriških držav, ki je umrl pred dobrim tednom, je zapustil okrog 800 tisoč dolarjev imovine. Njegovo oporoko bodo svečano razpečali. Hardingova vdova prejme 5000 dolarjev letne pokojnine. No, nekako bo že živela: 5000 dolarjev znaša v naši valuti okrog 500.000 dinarjev ali dva milijona kron.

✕ **Pridni angel varuhi.** V Rimu se je pripetil nesrečni slučaj, ki pa je izredno srečno končal. Dveletna hčerkica nekega uradnika se je sama nahajala na hodniku pred kuhinjo v petem nadstropju. Dete je porabilo priliko in se je povzpelo na ograjo hodnika, toda v istem hipu se je že tudi pred materinimi očmi prekucnilo navzdol. Mati se je takoj onesvestila zaradi strahu in oče, ki je prihitel iz sobe, je dobil močan živčni napad. Toda dete ni padlo naravnost na tlak, temveč se je prekucavalo med vrvmi za razobešanje perila in se počasi prigugalo s petega nadstropja živo in zdravo, z edino neznačajno bunko na glavi. Zdravnik, ki je prihitel na mesto, ni mogel ugotoviti nobenih poškodb in je imel več opravka z roditeljskima, ki sta bila v strahu bolj mrtva kakor živa. Dekletce pa je že kobacalo okrog, preden je zdravnik primahal v hišo.

✕ **Strašna žrtev strele.** Kakor javljajo italijanski listi, je nedavno v Kalabriji razsajala nevihta, kakršne ne pomnijo tamošnji starejši ljudje. Burja je podirala drevesa, razdirala mostove, odnašala strehe in uničila vse posevke. Neki kmet se je s svojo ženo in sinom zatekel pod bližnje drevo. Treščila je strela in kmet se je takoj izpremenil v pepel, kmetica in sin pa sta dobila zelo težke opekline. V sosednjem kraju je strela skoro istočasno povzročila požar, ki je upepelil vso vas. Škoda je ogromna.

✕ **Dresirano žabo** ima angleški lord Butely in jo je tekom let naučil vsakovrstnih šegavih manir. Lord je bil pred leti mornariški kapitan in je na neki ekspediciji v Indijo slučajno našel to žabo iz znamenitega žabjega plemena Quaku, ki je silno redko zasejano le še po nekaterih indijskih močvirjih. Lord jo je prinesel domov in jo skrbno neguje v veliki stekleni omari. Žaba je zdaj stara 20 let, velika je kakor domač zajec in je zelo okretna. Dviga se na zadnjih nogah, vljudno zeva za ponujano hrano in včasih izpušča prijetne glasove, ki jim lord pravi »žabji smeh«. Zelo dobro pozna svojega gospodarja in mu včasih na vrtu sledi kakor debelušen kužek. Lord je seveda na svojo »domačo žival« zelo ponosen in jo vsak dan uči novih umetnosti.

✕ **Čez dvajset let.** Nedavno je v italijansko mesto Treviso dospel tujec, ki je pravil, da ima opravke v mestecu Villorba, nedaleč od Trevisa. V kratkem času pa so ljudje prepoznali, da tujec ni nihče drugi kot bivši župnik v Villorbi, po imenu don Andreo Marostico, ki je pred dvajset leti pobegnil v Ameriko, ker je oskrnil 10 mladih deklet svoje župnije. Bil je pred sodiščem obsojen na dvajset let ječe in na več slo lir globe. Čim se je razodelo, da se je ta mož zopet

pojavi, se je ogorčilo vse prebivalstvo Trevisa; toda preden ga je policija mogla aretirati, je don Andreo že zopet pobegnil. Tokrat pa ni prišel daleč, ker mu je v Benetkah že bila policijska tiralica za petami. Tam so ga tudi prijeli. Izprva se je izgovarjal, da nikakor ni identičen z omenjenim župnikom, toda pri preiskavi so našli pri njem celo potni list, s katerim je pred 20 leti pobegnil v Ameriko. In sedaj bo moral odsedeti svojo staro kazen.

DOGODEK NA VLAKU.

(Dopis.)

Minulo nedeljo zjutraj sem se peljal s kamniškimi vlakom iz Ljubljane v Domžale. Ker sem bil zaspan, sem hotel v vlaku malo zadremati, toda dve ženski sta klepetali na žive in mrtve o vsem in preko vsega ter mi jemali spanec. Izpočetka sem se hudoval, potem pa me je začelo to klepetanje zanimati, ker sta ženski govorili toliko veselih gluposti in v naravnost genijalni mešanici slovenščine in nemščine, da me je ves čas vožnje ščegetalo.

Starejša je imela bolehnega fantička s seboj in bila očividno gospa, dočim je bila mlajša, dasi že ne več v rosnih mladosti, še neoddana, kar nam spričuje nastopni razgovor, ki ga je pričela mlajša:

«Pomisli, Stück für Stück hat er herausgenommen, kakšna nesramnost, und dann hat er mir alles hingeworfen.»

Starejša se je mlajši pomagala jeziti in je odvrnila:

«Aber warum hat er das getan? Zakaj te je zapustil?»

«Geld ist Geld. Ona ga je kupila.»

Medtem, ko sta obe hiteli klepetati, sem si hotel prižgati cigareto. Kakor iskra v slamo, sta nenadoma skočili obe histerični babnici pokonci in mi hoteli tako rekoč iz rok iztrgati cigareto, češ, tu se ne sme pušiti. «Dahier ist für Nichtraucher!»

«Ne,» sem se jima uprl, «to ni nikjer zapisano.»

«Tam zunaj nad vratmi čitajte,» je rekla starejša.

Šel sem pogledat, toda nikjer nobenega znaka, da sem v kupeju za nepušače. Ko sem se povrnil in jima povedal, da se v tem kupeju sme prosto pušiti, sta mi obe dokazovali, da pač nisem videl napisa. Slednjič je rekla starejša, da je fantiček bolan in da ne sme vdihavati tobakovega dima. Nato sem šel pušiti na hodnik in sem še prej ženskama povedal, da bi me na to lahko opozorili že prej, ne pa me na tako »oberštajersko vižo« skušale spraviti iz kupeja. Jaz sem jima kljuboval sploh samo zaradi tega, ker sta me hoteli na doslej za mene še nedoživljen nesramni način spraviti ob cigaretni dim.

Ko sem se vrnil na svoj sedež, sta ženski že zopet mirno klepetali in drdrali. Govorili sta o fantičkovi bolezn.

Starejša: «Du glaubst es nicht. Mislila sem, da bo umrl, bila sem pri vseh zdrav-

nikih, aber ich sag' es dir, zdravnikov pa nikoli več.»

Mlajša: «Die verstehen nichts.»

Starejša: «Potem sem pa šla h konjaču, pa ti rečem, kar pomagalo je, es hat gleich geholfen. Tudi tam neke pri Vranskem je neka taka ženska, ki je boljša ko vsi zdravniki.»

Na postaji Domžale sem izstopil in se peljal z vozom dalje. Celo pot mi je še brnelo v glavi o »Nichtraucherju«, zdravnikih in konjaču in skoro bi ne videl lepe pokrajine okrog sebe. Mislil sem na nepismeno Macedonijo in na prosvitljeno Slovenijo. Kakor sem kasneje slučajno dognal, se obe omenjeni ženski štejeta med izobraženke...

Za smeh in kratek čas

Iz vojašnice.

Rekrut France: «Pa čemu vendar pišeš pismo s tako velikimi črkami?»

Rekrut Janez: «Veš, pišem teti, pa je precej — gluha.»

Priznava.

Gospod Šviglja: «Kako se počuti vaša gospa?»

Gospod Švaglja: «Oh, ona še vedno hrepeni po drugem možu!»

Gospod Šviglja: «A kako, ali ste vi že njen tretji mož?»

Gospod Švaglja: «O ne! — Prvi...!»

Zahteva preveč.

Konfucij: «He, kolega, kdaj mi boš pa vrnil dolžnih 1000 dinarjev?»

Konfacij: «Lej ga, kako naj jaz to vem! Saj vendar nisem — prerok!»

Kumno, Janež, rdečo deteljo, semensko ajdo, lipove cvetje, suhe gobe itd. plačuje najbolje

SEVER & KOMP., Ljubljana
Wolfova ulica št. 12. 35

Kupimo
vsako množino 36

starega svinca
Puškarna v Kranju.

Veliko zalogo
poljedelskih strojev

priporoča

FRANC HITTI

Ljubljana, Sv. Martina c. 2.

Opozarjamo na novo — moderno urejeno lekarno v Cerknici

ki je preskrbljena z domačimi in tujimi specialitetami. V lekarni se dobivajo vsa zdravila za ljudi in živali na nove in na stare zdravniške recepte. Naroča se lahko tudi po pošti. Vsa naročila se izvršujejo z obratno pošto.

Priporoča se

mag. pharm. Ivan Karneiutti
v CERKNICI pri RAKEKU.